

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ПОСЕБНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА**

Скопје, април 2021

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Посебни финансиски извештаи	
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6-7
Извештај за промените во главнината	8-9
Белешки кон финансиските извештаи	10 - 44
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје****Извештај за посебните финансиски извештаи**

Ние извршивме ревизија на приложените посебни финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2020 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, посебните финансиски извештаи ја презентираат веродостојно и објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГД ГРАНИТ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2020 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2020 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2020 година.

Скопје, 20 април 2021 година

Овластен ревизор

Милена Јованова Димоска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
БИЛАНС НА УСПЕХ за годината која завршува на 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од градежни работи	8	3,933,933	4,727,791
Останати оперативни приходи	9	408,819	619,031
Промени во залихи на готови производи и производство во тек		52,625	30,373
Употребени сировини и материјали	10	(976,625)	(978,476)
Трошоци за вработени	11	(785,286)	(756,542)
Амортизација		(292,167)	(294,148)
Расходи за подизведувачи		(1,774,443)	(2,203,001)
Останати оперативни расходи	12	<u>(567,315)</u>	<u>(975,931)</u>
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		(459)	169,097
Приходи од финансирање	13	14,541	8,164
Добивки (загуби) од вложувања	14	64,821	50,327
Расходи од финансирање	15	<u>(13,687)</u>	<u>(10,528)</u>
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		65,216	217,060
Данок од добивка	18	-	(25,741)
НЕТО ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		<u>65,216</u>	<u>191,319</u>
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	16	<u>24</u>	<u>69</u>

Скопје, 15.03.2021 година

 За Управен Одбор
 Претседател

 Страшо Милковски

<u>Белешка</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Нето добивка за периодот	65,216	191,319
Останата сеопфатна добивка:		
Ревалоризација на НПО	-	-
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	74,019	181,693
Курсни разлики од преведување на странски валути	-	-
Вкупно останата сеопфатна добивка	74,019	181,693
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ	139,235	373,012

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Парични средства	19	37,841	63,264
Вложувања според објективна вредност	26	136,623	244,790
Побарувања од продажба	20	1,591,069	1,492,482
Побарувања за дадени аванси	21	206,465	185,357
Краткорочни дадени заеми	22	11,880	16,006
Останати краткорочни средства и АВР	23	90,452	675,356
Залихи	24	1,496,900	1,455,997
Вкупно тековни средства		3,571,230	4,133,252
Вложувања во подружници и придружени друштва	25	18,915	18,915
Вложувања расположливи за продажба	26	829,896	755,877
Долгорочни дадени заеми	27	273,393	273,393
Нематеријални средства	28	21,549	20,308
Недвижности, постројки и опрема	29	2,463,490	2,709,201
Вкупно нетековни средства		3,607,243	3,777,694
ВКУПНО СРЕДСТВА		7,178,473	7,910,946
ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА			
Обврски спрема добавувачи	30	1,231,144	1,757,596
Обврски за примени аванси	31	555,426	827,266
Краткорочни кредити		-	-
Тековна доспеаност на долгорочни кредити	32	31	31
Останати краткорочни обврски и ПВР	33	245,590	192,027
Вкупно тековни обврски		2,032,191	2,776,920
Долгорочни кредити и заеми	34	-	-
Резервирања за судски спорови	35в	-	10,807
Вкупно нетековни обврски		-	10,807
Вкупни обврски		2,032,191	2,787,727
Акционерски капитал		932,367	932,367
Откупени сопствени акции		(148,097)	(148,097)
Премии на издадени акции		51,895	51,895
Резерви		1,421,342	2,184,114
Ревалоризациона резерва		415,719	341,700
Акумулирана добивка (загуба)		2,473,056	1,761,240
Вкупно главнина		5,146,282	5,123,219
ВКУПНО ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА		7,178,473	7,910,946

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ за годината која завршува на 31 декември

		2020	2019
	Белешка	(000) МКД	(000) МКД
Парични текови од оперативни активности			
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		65,216	217,060
Усогласување за:			
Амортизација на НПО	29	284,013	287,483
Амортизација на нематеријални средства	28	8,153	7,215
Исправка и отписи на побарувања	12	21,897	101,396
Вредносно усогласување на залихи		4,245	11,154
Приходи од усогласување на вложувања во удели		(2,286)	(2,573)
Расходи (приходи) од камати, нето	13;15	(10,880)	(2,641)
Приходи од дивиденди		(88,374)	(223,816)
(Приходи)/Расходи за резервирања за судски спорови	9;12	(10,807)	(26,231)
Приходи од отпис на обврски		(100,313)	-
Сегашна вредност на расходувани основни средства		649	587
Капитална (добивка) / загуба од продажба на основни средства	9	24,207	(27,841)
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства		195,720	341,793
Побарувања од продажба		(120,484)	(88,446)
Побарувања за дадени аванси		(21,108)	142,687
Останати тековни средства и АВР		133,944	(113,608)
Залихи		(45,148)	(75,273)
Обврски од добавувачи		70,416	530,358
Обврски за примени аванси		(271,840)	(193,320)
Останати тековни обврски и ПВР		46,098	(21,089)
Нето пари употребени во работењето		(12,402)	523,102
Платена камата		(3,568)	(5,523)
Платен/вратен данок од добивка		(19,187)	(73)
Нето парични текови од оперативни активности		(35,157)	517,506
Парични текови од вложувачки активности			
(Стеknати) / повлечени вложувања во удели		110,453	(125,386)
Стекнување на вложувања расположливи за продажба		-	-
Стеknати / (продадени) вложувања		-	-
Примени дивиденди		68,125	208,177
Прилив (одлив) од дадени заеми и камати		18,574	(63,893)
Купување на нематеријални средства	28	(9,394)	(9,120)
Купување на недвижности, постројки и опрема (НПО)	29	(134,256)	(375,905)
Приливи од продажби на НПО	29	71,098	58,748
Нето парични текови од вложувачки активности		124,600	(307,379)

(Продолжува)

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

	Белешка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Парични текови од финансиски активности			
Искористени (отплатени) долгорочни кредити	34	-	(234,075)
Искористени (отплатени) краткорочни кредити	0	-	(63,927)
Стекнување сопствени акции		-	-
Исплатени дивиденди		(88,869)	(79,432)
Исплатени награди		(25,997)	-
Нето парични текови од финансиски активности		(114,866)	(377,434)
Нето зголемување (намалување) на парични средства		(25,423)	(167,307)
Парични средства на почетокот на годината	19	<u>63,264</u>	<u>230,571</u>
Парични средства на крајот од годината	19	<u>37,841</u>	<u>63,264</u>

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември

	Обични акции		Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ						
Во (000) МКД										
а) Промени во 2019 година										
Состојба на 01.01.2019	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,992,193	62,164	160,007	1,808,784	4,859,313
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	191,319	191,319
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	181,693	-	181,693
Друга сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	181,693	191,319	373,012
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	129,757	-	-	(129,757)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(83,106)	(83,106)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	(26,000)	(26,000)
Состојба на 31.12.2019	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	2,121,950	62,164	341,700	1,761,240	5,123,219

(Продолжува)

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНА за годината која завршува на 31 Декември (Продолжение)

	Обични акции		Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Во (000) ден.	
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ					Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
Во (000) МКД										
б) Промени во 2020 година										
Состојба на 01.01.2020	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	2,121,950	62,164	341,700	1,761,240	5,123,219
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	65,216	65,216
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	74,019	-	74,019
Друга сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	74,019	65,216	139,235
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	161,319	-	-	(161,319)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(92,331)	(92,331)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	(30,000)	(30,000)
Пренос од реинвестирана добивка во акумулирана добивка и останато	-	-	-	-	-	(924,091)	-	-	930,250	6,159
Состојба на 31.12.2020	<u>3,071,377</u>	<u>932,367</u>	<u>(301,173)</u>	<u>(148,097)</u>	<u>51,895</u>	<u>1,359,178</u>	<u>62,164</u>	<u>415,719</u>	<u>2,473,056</u>	<u>5,146,282</u>

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. Основни податоци и дејност

Основната дејност на градежното друштво ГРАНИТ АД - Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) е производство на:

- градежни објекти;
- проектирање и изведување на објекти од високоградба, нискоградба и хидроградба;
- трговија со градежни и други материјали;
- угостителство и хотелиерство;

Организационата структура на ГД Гранит АД Скопје се состои од организациони единици на територијата на Република Македонија и неколку работни единици (подружници и друштва) во странство (Германија, БиХ, Австрија). Вкупниот број на вработени со 31 декември 2020 и 2019 година по организациони единици е како што следува:

Организациона единица	2020 број	2019 Број
- Нискоградба Скопски регион	9	9
- Нискоградба Западен регион	17	8
- Нискоградба Источен регион	69	41
- Високоградба	81	104
- Механизација	465	476
- Лабораторија	34	38
- Угостителска	1	25
- Дирекција	104	112
- Каменоломи	16	19
- Бетонски бази	8	-
- Автопат Кичево Охрид	264	194
- Автопат Св.Николе Штип	4	45
- РЕ Штип – Кочани	8	106
- РЕ Гасовод Неготино	4	19
- Експресен пат Крива Паланка – Длабочица	122	128
- Државен пат Крива паланка-Деве Баир	70	-
- Автопат Блаце -Скопје	8	-
- Работни единици во странство	-	-
Вкупно	1,284	1,324

Седиштето на Друштвото е во Скопје на ул. Димитрија чуповски бр.8.

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 44, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

Финансиските извештаи за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година на ГД Гранит АД Скопје ги презентираат финансиската состојба, резултатите од работењето, паричните текови и промените на капиталот на сите организациони единици на територијата на Република Македонија. Овие финансиски извештаи не го вклучуваат работењето на странските работни единици и домашните друштва кои се во доминантна сопственост на Друштвото (подружници).

Со оглед дека работењето на овие друштва кои што се во доминантна сопственост на ГД Гранит АД Скопје, како и работењето на странските подружници и друштва, односно нивните средства, обврски, приходи и расходи не се вклучени во овие финансиски извештаи, истите претставуваат посебни финансиски извештаи.

Побарувањата и обврските на Друштвото спрема поврзаните друштва во Република Македонија се дадени во белешката 36 кон овие финансиски извештаи.

Друштвото подготвува и издава консолидирани финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2020 и 2019 година во кои извештаи се вклучени сите подружници.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.11).

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

Раководството примени проценки, расудувања и претпоставки врз основа на анализа на влијанијата кои ги има, или може да ги има глобалната пандемија на коронавирусот Covid 19 врз Друштвото, врз основа на расположливи информации. Оваа анализа ги опфаќа природата на понудените услуги, клиенти, синџир на снабдување, персоналот и географскиот регион каде Друштвото работи. Освен доколку не е поинаку наведено во конкретните белешки од овие финансиски извештаи, раководството смета дека не постојат било какви значајни несигурности во врска со настаните и условите што можат неповолно да влијаат врз работењето на Друштвото.

2.4. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

Глобалната пандемија предизвикана од корона вирусот (COVID 19) која беше прогласена од страна на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2020 година. Раководството смета дека во моментот не постои материјална несигурност што предизвикува сомнеж кој би го довел во прашање континуитетот во работењето на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Изведување на градежни работи

Приходите од градежни работи се искажуваат во висина на ситуациите или фактурите, издадени на, и потврдени, како од инвеститорите, така и од надзорот, кои се однесуваат на извршената работа по договори за градба во текот на годината, намалени за данокот на додадена вредност и одобрените попусти.

Во процесот на усогласување на финансиското известување со барањата на МСС 11 - Договори за градба, воведен е систем на проверка на висината на погоре искажаниот приход за секој договор за градба чиешто извршување е во тек на денот на билансот на состојба, согласно степенот на довршеност, поради што, воспоставени се евиденции за планираните и остварени:

- Трошоци кои директно се однесуваат на определен договор;
- Трошоци кои се припишуваат на договорената активност, општо земено, и можат да се алоцираат на договорот и
- Други трошоци кои конкретно се наплаќаат од инвеститорот, според условите од договорот.

Во постапката на проверка не се утврдени материјално значајни отстапувања на висината на приходите според извршената работа по договори за градба, односно според степенот на довршеност кај договорите чие што извршување е во тек на денот на билансот на состојба.

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските работи. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2020 и 2019, се следните:

	2020	2019
1 ЕУР =	61.6940 МКД	61.4856 МКД
1 УСД =	50.2353 МКД	54.9518 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2019: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 18.

3.6. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која е расположлива за распределба со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до три месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата по основ на продажба ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност согласно издадените градежни ситуации потврдени од надзорот на инвеститорот како и издадени фактури за градежни услуги, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Задржаните депозити претставуваат задршки од инвеститорите, како гаранција за добро извршена работа од страна на Друштвото, кои се ослободуваат по завршување на проектот и издавање на соодветна потврда за прифаќање.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3.10. Вложувања во подружници и придружени друштва

Вложувањата во подружници и придружени претпријатија се евидентирани во финансиските извештаи на Друштвото според нивната набавна вредност.

Вложувања во подружници се сметаат оние вложувања каде Друштвото поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во други друштва.

Вложувања во придружени претпријатија се сметаат оние вложувања каде Друштвото има значајно влијание и кое ниту е подружница, ниту е заедничко вложување на Друштвото.

3.11. Вложувања во хартии од вредност

Друштвото вложувањата ги категоризира како вложувања расположиви за продажба, вложувања по објективна вредност и вложувања кои се чуваат до доспевање. Вложувањата расположиви за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства. Вложувањата по објективна вредност се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови кои Друштвото ги стекнува со цел за повторно продавање или купување во краток рок. Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни хартии од вредност (државни записи или благајнички записи) издадени од страна на државата или Народна Банка на Република Северна Македонија и кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација). Последователно, сите вложувања кои се класифицирани за тргување се признаваат според објективна вредност преку добивките или загубите на Друштвото. Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Вложувања во хартии од вредност (Продолжение)

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста. Во изминатиот период, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Согласно точка 17 од објавениот МСС 8 Сметководствени политики, промени во сметководствени проценки и грешки, ревалоризирани вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО) (Продолжение)

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2020 година во однос на 2019 година се следните:

	2020	2019	2020	2019
Недвижности	2.5-10 %	2.5-10 %	10-40 години	10-40 години
Постројки и опрема	10 %	10 %	10 години	10 години
Транспорт средства	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.13. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2020 година изнесува 20% годишно (2019: 20% годишно).

3.14. Обезвреднување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно обезвреднување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се обезвреднети. Загубата поради обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.15. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.16. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансисрање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.17. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (зalog и сл) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Капитал (Продолжение)

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 1/10 од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 1/10 од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 1/10 од капиталот на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.12. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.18. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Во текот на разгледуваниот период Друштвото има трансакции кои претставуваат финансиски наеми (Белешка 39).

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.19. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

Согласно законските одредби, Друштвото има право на распределба на дел од остварената добивка од претходната година за награди на менаџментот и вработените во Друштвото. Оваа распределба се врши согласно донесените одлуки на Собранието на акционери на Друштвото и истата се признава и евидентира како распределба на нето добивката, а не како расход согласно барањата на МСС 19 - Користи на вработените со оглед дека не се исполнети условите од МСС за нивно признавање како расход, а тоа се дека Друштвото нема дефинирани планови за учество на вработените во добивката, исплатата на наградите се менува од година во година и има различна висина на износот односно не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската за награди на крајот од тековната година.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3.20. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.21. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, чии ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се голем број на друштва во земјата и странство, како и државни институции (Министерства и агенции). Најголемиот купувач на Друштвото е Синохидро Скопје. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4. Финансиски ризици и управување со истите (продолжува)

4.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото има користено вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Друштвото нема начин истиот да го намали.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2020 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година е следната:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Обврски по кредити	31	31
Пари и парични еквиваленти	<u>(37,841)</u>	<u>(63,264)</u>
Нето обврски (пари)	(37,810)	(63,233)
Вкупен капитал	5,146,282	5,123,219
% на задолженост	0%	0%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2020 и 2019 година по валути е следната:

	<u>Средства</u>		<u>Обврски</u>	
	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
ЕУР	108,014	554,210	460,504	915,848
УСД	32,835	5,025	-	-
Други	-	-	-	-
	<u>140,849</u>	<u>559,235</u>	<u>460,504</u>	<u>915,848</u>

Друштвото претежно е изложено на ЕУР и УСД.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	<u>Зголемувања за 10%</u>		<u>Намалувања за 10%</u>	
	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
ЕУР	(35,249)	(36,164)	35,249	36,164
УСД	3,284	503	(3,284)	(503)
Други	-	-	-	-
Нето Ефект	<u>(31,965)</u>	<u>(35,661)</u>	<u>31,965</u>	<u>35,661</u>

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2020	2019
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	1,302	1,552
- Побарувања од купувачи	1,094,304	1,071,815
- Дадени заеми	11,880	16,006
- Вложувања по објективна вредност	966,519	1,000,667
- Останати побарувања	77,727	663,719
- Вложувања	18,915	18,915
	2,170,647	2,772,674
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	36,539	61,712
- Дадени депозити во банки	-	-
	36,539	61,712
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Дадени позајмици	273,393	273,393
	273,393	273,393
	2,480,579	3,107,779
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	1,231,144	1,757,596
- Останати тековни обврски	245,590	192,027
	1,476,734	1,949,623
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Кредити од банки	-	-
	-	-
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Кредити (Наеми) од други	31	31
	31	31
	1,476,765	1,949,654

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото врши сензитивна анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата се прави на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период. Заклучно со 31 декември 2020 година, Друштвото нема депозити и кредити со промениливи каматни стапки.

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2020 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	37,841	-	-	-	37,841
Депозити	-	-	-	-	0
Купувачи	1,094,304	-	-	-	1,094,304
Останати побарув.	30,919	21,633	25,175	-	77,727
Дадени позајмици	-	11,880	-	273,393	285,273
Вложувања	-	-	966,519	18,915	985,434
	1,163,064	33,513	991,694	292,308	2,480,579
Добавувачи	1,231,144	-	-	-	1,231,144
Кредити	31	-	-	-	31
Останати обврски	245,590	-	-	-	245,590
	1,476,765	-	-	-	1,476,765

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2019 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	63,264	-	-	-	63,264
Депозити	-	-	-	-	0
Купувачи	1,071,815	-	-	-	1,071,815
Останати побарув.	159,792	2,446	501,481	-	663,719
Дадени позајмици	-	16,006	-	273,393	289,399
Вложувања	-	-	1,000,697	18,915	1,019,582
	1,294,871	18,452	1,502,178	292,308	3,107,779
Добавувачи	1,757,596	-	-	-	1,757,596
Кредити	31	-	-	-	31
Останати обврски	192,027	-	-	-	192,027
	1,949,654	-	-	-	1,949,654

6. Финансиски инструменти (Продолжение),

6.5. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од поголем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Структурата на побарувањата од купувачи во земјата и странство за градежни работи и услуги според нивната доспеаност на 31 декември 2020 е како што следува:

	Во (000) МКД		
	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања	1,205,315	-	1,205,315
Доспеани побарувања:			
- до 3 месеци	263,513	-	263,513
- до 6 месеци	43,343	-	43,343
- до 12 месеци	6,077	-	6,077
- над 12 месеци	72,821	-	72,821
Доспеани оштетени побарувања	113,653	(113,653)	-
Побарувања од странски РЕ	-	-	-
	1,704,722	(113,653)	1,591,069

Структурата на побарувањата од купувачи во земјата и странство за градежни работи и услуги според нивната доспеаност на 31 декември 2019 е како што следува:

	Во (000) МКД		
	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања	834,531	-	834,531
Доспеани побарувања:			
- до 3 месеци	392,598	-	392,598
- до 6 месеци	58,703	-	58,703
- до 12 месеци	80,592	-	80,592
- над 12 месеци	125,698	-	125,698
Доспеани оштетени побарувања	108,280	(108,280)	-
Побарувања од странски РЕ	-	-	-
	1,600,402	(108,280)	1,492,122

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Друштвото во текот на своето работење е организирано во следните деловни сегменти:

- Градежни работи - изведување на објекти за инвеститори или за продажба,
- Градежни услуги - давање на услуги во областа на градежништвото,
- Продажба на стоки и материјали и
- Останато (наеми и други продажби).

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2020 година како и останатите сегменти информации се следните:

	<u>Градежни работи</u>	<u>Градежни услуги</u>	<u>Стоки и материј.</u>	<u>Останато</u>	<u>Вкупно</u>
Приходи од продажба и останати приходи	3,922,570	172,392	209,723	38,067	4,342,752
Оперативна добивка/резултат на сегментот	(41,985)	26,041	(7,152)	22,637	(459)
Приходи од финансирање	-	-	-	-	14,541
Приходи од вложувања	-	-	-	-	64,821
Расходи од финансирање	-	-	-	-	(13,687)
Бруто добивка					65,216
Данок од добивка					-
Нето добивка					65,216
Други информации					
Вкупни средства по сегменти	6,483,921	284,960	346,668	62,924	7,910,946
Вкупни обврски по сегменти	1,835,567	80,671	98,140	17,813	2,032,191
Амортизација	263,898	11,598	14,110	2,561	292,167
Инвестиции во основни средства	121,266	5,329	6,484	1,177	134,256

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.1. Деловни сегменти (Продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2019 година како и останатите сегменти информации се следните:

	<u>Градежни работи</u>	<u>Градежни услуги</u>	<u>Стоки и материј.</u>	<u>Останато</u>	<u>Вкупно</u>
Приходи од продажба и останати приходи	4,380,149	553,312	267,639	193,477	5,394,576
Оперативна добивка/резултат на сегментот	32,606	80,243	(12,837)	116,839	216,851
Приходи од финансирање	-	-	-	-	10,737
Приходи од вложувања	-	-	-	-	-
Расходи од финансирање	-	-	-	-	(10,528)
Бруто добивка					217,060
Данок од добивка					(25,741)
Нето добивка					191,319
Други информации					
Вкупни средства по сегменти	6,423,326	811,411	392,482	283,727	7,910,946
Вкупни обврски по сегменти	2,263,507	285,932	138,306	99,982	2,787,727
Амортизација	238,835	30,170	14,593	10,550	294,148
Инвестиции во основни средства	305,218	38,556	18,650	13,482	375,905

7.2. Географски сегменти

Работењето прикажано во овие посебни финансиски извештаи го опфаќа во најголем дел работењето само на територијата на Република Македонија.

7.3. Купувачи над 10% од вкупен приход

Информации за главни купувачи во 2020 година (над 10% од вкупен приход):

<u>Купувач</u>	<u>% на учество во приходи</u>	<u>Износ на приходи</u>
Синохидро Корпоратион	30%	1,317,842
ЈПДП	33%	1,440,489

Информации за главни купувачи во 2019 година (над 10% од вкупен приход):

<u>Купувач</u>	<u>% на учество во приходи</u>	<u>Износ на приходи</u>
Синохидро Корпоратион	10%	526,953
МЕР АД	20%	1,092,409
ЈПДП	41%	2,193,179

8. ПРИХОДИ ОД ГРАДЕЖНИ РАБОТИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од изградба на домашен пазар	3,768,320	4,544,696
Приходи од градежни услуги на домашен пазар	154,302	181,757
Приходи од градежни услуги на странски пазар	11,311	1,338
Вкупно приходи од градежни работи	3,933,933	4,727,791

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од продажба на материјали и услуги	129,731	196,594
Приходи од продажба на основни средства	71,745	59,887
Приходи од наемнина	10,731	9,349
Приходи од наплатени отпишани побарувања	40,421	152,940
Приходи од отпис на обврски	100,313	139
Приходи од ослободување на резервации	10,808	225
Приходи од дивиденди од подружници	25,839	176,062
Останати приходи	19,231	23,835
Вкупно останати оперативни приходи	408,819	619,031

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Потрошени суровини и материјали	687,146	632,990
Енергија	190,049	241,023
Потрошени резервни делови	55,645	50,093
Потрошен ситен инвентар	43,785	54,370
Вкупно употребени суровини и материјали	976,625	978,476

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Бруто плати на вработени	636,507	614,143
Надомести на вработени	148,341	137,682
Трошоци за службени патувања	438	4,717
Вкупно трошоци за вработени	785,286	756,542

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Набавна вредност на продадени стоки и материјали	131,868	174,462
Транспортни услуги	42,121	60,814
Услуги за одржување	68,728	66,764
Адвокатски и нотарски услуги	11,396	45,517
Банкарски провизии	29,906	29,384
Премии за осигурување	23,485	26,250
Неотпишана вредност на продадени и расходувани основни средства	95,952	32,046
Комунални услуги	7,216	8,225
Расходи за реклама, репрезентација и спонзорства	7,813	12,571
Резервирања за судски спорови	-	1,229
Кусоци, кало и растур	1,877	156
Отпис на побарувања од подружници	-	324,234
Исправка на вредноста на побарувања од купувачите	21,897	78,818
Останати оперативни расходи	125,056	115,461
Вкупно останати оперативни расходи	567,315	975,931

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од камати (редовни)	8,173	8,164
Приходи од наплатени затезни камати	6,275	-
Приходи од курсни разлики	93	-
Вкупно приходи од финансирање	14,541	8,164

14. ДОБИВКИ (ЗАГУБИ) ОД ВЛОЖУВАЊА

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од дивиденди од вложувања кај други	62,535	47,754
Приходи од усогласување на вложувања во удели	2,286	2,573
Вкупно добивки (загуби) од вложувања	64,821	50,327

15. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Камати	3,568	5,523
Курсни разлики	10,119	5,005
Вкупно расходи од финансирање	13,687	10,528

16. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Основната заработувачка по акција се утврдува како количник од нето добивката расположива за распределба, намалена за дивидендата која им припаѓа на приоритетните акции, и пондерираниот просечен број на запишани и издадени обични акции во текот на годината.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2020 Друштвото поседува 9,306 обични акции (2019: 9,820 обични акции) издадени од ГД Гранит АД Скопје. Меѓутоа, не станува збор за сопствени акции, туку за акции со ограничување, бидејќи тие им припаѓаат на сопственици за кои во ЦДХВ не постојат комплетни податоци.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото поседува 301,173 сопствени акции (2019: 301,173). Поради тоа што сопствените акции не се сметаат за акции кои се во оптек (не се тргува со нив), се пресметува пондериран просечен број на издадени акции.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Нето добивка расположива за распределба (000) МКД	65,216	191,319
Дивиденда на приоритетни акции (000) МКД	-	-
Корегирана Нето добивка (000) МКД	65,216	191,319
Издадени обични акции	3,071,377	3,071,377
Минус: откупени сопствени акции	-	-
Минус: откупени сопствени акции во претходни години	(301,173)	(301,173)
Пондериран просечен број на запишани и издадени обични акции	2,770,204	2,770,204
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	24	69

Со оглед на фактот дека во Друштвото нема издадено конвертибилни приоритетни акции или други вакви инструменти, не се пресметува разводната заработувачка по акција.

17. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на ГД Гранит АД Скопје за 2020 година, кое е закажано за мај/јуни 2021 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2020 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде искажана во Извештајот за промените во капиталот за 2021 година. Објавените дивиденди за обични акции за 2020 година изнесуваат 92,331 илјади МКД (2019: 83,106 илјади МКД) или 33 МКД за 1 акција (2019: 30 МКД за 1 акција).

18. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Тековен данок од добивка	-	25,741
Одложен данок од добивка	-	-
	<u>-</u>	<u>25,741</u>
Усогласување на данокот:		
Добивка пред оданочување	65,216	217,060
Ослободувања за добивката пред оданочување	-	-
Непризнаени расходи:		
Репрезентација	1,230	2,744
Отпис и исправка на вредност на побарувања	26,211	78,818
Отпис на побарувања од подружници	-	324,234
Спонзорства и донации	887	-
Надомести на членови на УО и НО	343	539
Парични и даночни казни, пенали и казнени камати	370	1,950
Други расходи	40,662	17,383
Даночен кредит од претходни години	(9,000)	(44,038)
Примени дивиденди	(62,535)	(47,754)
Реинвестирана добивка	(63,384)	(129,757)
Даночна основа	-	421,179
Пресметан данок од добивка по 10% (2019: 10%)	-	42,118
Други ослободувања	-	(16,377)
Данок од добивка	-	25,741
Добивка пред оданочување	65,216	217,060
Ефективна даночна стапка	0.00%	11.86%

19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Денарски сметки кај комерцијални банки	4,154	32,905
Денарски благајна	132	407
Девизни сметки	32,385	28,807
Девизни благајни	1,170	1,145
Депозити во банки	-	-
Вкупно парични средства	37,841	63,264

20. ПОБАРУВАЊА ОД ПРОДАЖБА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Купувачи во земјата за градежни работи	349,934	335,260
Купувачи во земјата за градежни услуги	160,897	276,455
Купувачи во земјата за продадени основни средства	27,301	45,250
Купувачи во странство за градежни работи	14,016	986
Побарувања од странски подружници, нето	-	-
Побарувања од купувачи за задржани депозити по градежни работи	542,156	413,864
Нефактурирани побарувања од купувачи	496,765	420,667
Сомнителни побарувања од купувачи во земјата	113,653	108,280
Сомнителни побарувања од купувачи во странство	-	-
	1,704,722	1,600,762
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(113,653)	(108,280)
Вкупно побарувања од продажба	1,591,069	1,492,482
<i>Промени во исправка на вредноста за годината:</i>		
Состојба на 1 јануари	108,280	144,808
Нови сомнителни побарувања	28,070	123,738
Сомнителни побарувања од подружница	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	(22,697)	(160,266)
Отписи	-	-
Состојба на 31 декември	113,653	108,280

21. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Дадени аванси на добавувачи во земјата	136,557	153,615
Дадени аванси на добавувачи во странство	69,908	31,742
Сомнителни и спорни дадени аванси во земјата	972	972
	207,437	186,329
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни дадени аванси на добавувачи во земјата	(972)	(972)
Вкупно побарувања за дадени аванси	206,465	185,357
<i>Промени во исправка на вредноста за годината:</i>		
Состојба на 1 јануари	972	972
Нови сомнителни побарувања	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	-	-
Отписи	-	-
Состојба на 31 декември	972	972

22. КРАТКОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Дадени заеми и камати на:		
МХЕ Јабланица ДОО Скопје-камати	9,431	10,826
Прототип - камати	1,850	1,850
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје - камати	599	3,330
Тековен дел на долгорочни заеми (Белешка 27)	-	-
Вкупно краткорочни дадени заеми	11,880	16,006

23. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Побарување за повеќе платен ДДВ	26,801	158,152
Побарувања за данок од добивка	21,633	2,446
Побарувања од вработените	7,896	7,924
Однапред платени трошоци	12,725	11,637
Побарувања за дивиденди од поврзани друштва	25,175	501,481
Останато	3,007	501
	97,237	682,141
Минус: Исправка на вредноста на побарувања од вработените	(6,785)	(6,785)
Вкупно останати краткорочни средства и АВР	90,452	675,356

24. ЗАЛИХИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Материјали	457,860	466,511
Резервни делови	106,089	91,678
Ситен инвентар	252,209	260,200
Станови и деловен простор за пазар (производство)	483,047	430,422
Трговски стоки	259	9,750
Земјиште наменето за градба	197,436	197,436
Вкупно залихи	1,496,900	1,455,997

24. ЗАЛИХИ (Продолжува)

Со состојба на 31 декември 2020 година, залихата на станови и деловен простор наменети за продажба во износ од 483,047 илјади МКД (2019: 430,422 илјади МКД) ги опфаќа сите вложувања направени од страна на Друштвото во изградба на објекти во сопствена режија и чија намена е продажба на заинтересирани купувачи. Овие залихи се искажани според фактички направените директни трошоци за нивно создавање.

25. ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ И ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

	Основна дејност	% на сопственост	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Вложувања во подружници:				
Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид	хотел	100%	305	305
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ	одржување на возила	100%	306	306
ГД Гранит ДОО Бања Лука	градежни работи	100%	62	62
	трговија со градежни			
Гранмак ГМБХ Виена	машини	100%	3,689	3,689
Гран Мак Германија	градежни услуги	100%	511	511
			4,873	4,873
Вложувања во придружени друштва				
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	производство на ел.енергија	50%	3,075	3,075
	проектирање и			
ГПМ АД Србија Белград	градежни работи	34%	159	159
Силика АД Чајле	рударство	28%	10,808	10,808
			14,042	14,042
Вкупно			18,915	18,915
			2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
<i>Промени во текот на годините:</i>				
Состојба на 1 јануари			18,915	18,915
Нови стекнати вложувања во текот на годината			-	-
Наплата на дивиденда од претходни години			-	-
Оутѓени / ликвидирани подружници (придружени друштва)			-	-
Курсни разлики			-	-
Состојба на 31 декември			18,915	18,915

26. ВЛОЖУВАЊА

(а) Вложувања расположливи за продажба

	% на сопственост	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Вложувања во некотирачки друштва:			
Македонска Банка АД Скопје-во ликвид.	минимално	-	38
		-	38
Вложувања во котирачки друштва:			
Комерцијална Банка АД Скопје	под 5%	829,896	755,877
		829,896	755,877
Исправка на вредноста на сомнителни вложувања		-	(38)
Нето вложувања расположливи за продажба		829,896	755,877

Во текот на 2018 година, Друштвото се стекнало со 113,700 акции во Комерцијална Банка АД Скопје со вкупна набавна вредност од 427,232 илјади МКД. Објективната вредност на овие вложувања расположливи за продажба заклучно со 31.12.2020 година изнесува 829,896 илјади МКД. Усогласувањето на овие вложувања до нивната објективна вредност во вкупен износ од 74,019 илјади МКД е прикажано во Извештајот за сеопфатна добивка.

(б) Вложувања според објективна вредност

Удели во:	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
КБ Публикум Балансиран	6,338	6,271
КБ Публикум Паричен	128,176	236,516
Илирика Глобал Растечки пазари	1,468	1,289
Илирика Југоисточна Европа	641	714
Нето вложувања според објективна вредност	136,623	244,790
Вкупно вложувања	966,519	1,000,667

27. ДОЛГОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	165,744	165,744
МХЕ Јабланица ДОО Скопје	107,624	107,624
Долгорочни дадени кредити на вработени	260	260
Исправка на вредноста на долгорочните дадени кредити	(235)	(235)
	273,393	273,393
Минус: тековен дел на долгорочни заеми	-	-
Вкупно долгорочни дадени кредити	273,393	273,393

Друштвото има дадено долгорочни позајмици на придружените друштва Мали Хидроелектрани ДОО Скопје и МХЕ Јабланица ДОО Скопје во вкупен износ од 273,368 илјади МКД, со рок на враќање до октомври 2022 година и каматни стапки по дванаесет месечен СКИБОР + 1% годишно.

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Со состојба на 31 декември 2020 година, нематеријалните средства во износ од 21,549 илјади МКД (2019: 20,308 илјади МКД) вклучуваат стекнат компјутерски софтвер наменет за активностите на Друштвото.

29. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2020 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспор. средства алат и смет. (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	1,805,276	2,989,621	1,461,615	216,010	6,472,522
Набавки	7,146	36,378	71,283	19,449	134,256
Останати зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-
Продажби	(17,637)	(39,176)	(72,824)	(73,907)	(203,544)
Расход	-	(3,543)	(2,323)	-	(5,866)
Состојба на 31 декември	1,794,785	2,983,280	1,457,751	161,552	6,397,368
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	670,355	2,048,214	1,044,752	-	3,763,321
Амортизација	42,332	157,187	84,494	-	284,013
Останати зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-
Продажби	(5,415)	(30,726)	(72,098)	-	(108,239)
Расход	-	(2,894)	(2,323)	-	(5,217)
Состојба на 31 декември	707,272	2,171,781	1,054,825	-	3,933,878
Сегашна вредност на:					
31.12.2020 година	1,087,513	811,499	402,926	161,552	2,463,490
31.12.2019 година	1,134,921	941,407	416,863	216,010	2,709,201

Со состојба на 31 декември 2020 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото се ставени под хипотека како обезбедување за кредитите и земените банкарски гаранции (Белешка 36а).

Со состојба на 31 декември 2020 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото со сегашна вредност од 191,873 илјади МКД (2019: 210,020 илјади МКД) се дадени на користење под наем на друштвата кои се во целосна сопственост на ГД Гранит АД Скопје, и тоа: Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид и Кар Ваш ДООЕЛ. Приходите од наем се прикажани во рамките на останатите оперативни приходи, како приходи од наемнина (белешка 9).

30. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2020 <u>(000) МКД</u>	2019 <u>(000) МКД</u>
Обврски спрема добавувачи во земјата	770,671	841,779
Обврски спрема добавувачи во странство	38,378	31,517
Обврски спрема странски подружници, нето	422,095	884,300
Вкупно обврски спрема добавувачи	<u>1,231,144</u>	<u>1,757,596</u>

31. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	2020 <u>(000) МКД</u>	2019 <u>(000) МКД</u>
Примени аванси од инвеститори	548,116	819,956
Примени аванси од продажба на станови	7,310	7,310
Вкупно обврски за примени аванси	<u>555,426</u>	<u>827,266</u>

Од вкупните примени аванси, најголем дел се однесуваат на авансно плаќање од изведувачите Синохидро Корпоратион ЛТД и ЈПДП, согласно договорите за изведба.

32. ТЕКОВНА ДОСПЕАНОСТ НА ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

Тековниот дел од долгорочните кредити го претставуваат делот од обврските за долгорочни кредити кои доспеваат за плаќање во рок од 12 месеци од датумот на билансот на состојба (Белешка 34).

33. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Обврски спрема вработените за нето плати	34,243	33,867
Обврски спрема државата за давачки од плати	16,561	16,718
Обврски за ДДВ	-	-
Обврски за данок од добивка	-	-
Обврски за дивиденди	65,397	61,935
Обврски за награди од добивка	56,125	52,122
Обврски за здружени средства од вработени	25,933	25,265
Останати обврски спрема вработените	1,438	1,622
Пресметани трошоци од добавувачи	45,496	-
Останати краткорочни обврски	397	498
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	245,590	192,027

34. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ЗАЕМИ

	Време на отплата	Каматна стапка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Заемодавател:				
Мастер Лизинг - финан. наем	36 месечни рати до 03/2017	8.5% годишно	31	31
Вкупно обврски за долгорочни кредити			31	31
Тековна доспеаност на долгорочни обврски:				
Мастер Лизинг - финан. наем			(31)	(31)
Вкупно тековна доспеаност			(31)	(31)
Вкупно нето долгорочни обврски			-	-

Отплатата на долгорочните обврски која треба да се изврши по 31 декември 2020 и 2019 е како што следува:

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Во рок од една година	31	31
Над една до пет години	-	-
Над 5 години	-	-
Вкупно	31	31

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од следните банки, со следните износи и рокови на доспевање:

Банка	(000) МКД	ЕУР	УСД	Рок на доспевање
НЛБ Банка АД Скопје	455,497	-	-	2021-2023
Комерцијална Банка АД Скопје	1,161,006	9,322,499	-	2021-2023
Охридска Банка АД Скопје	63,998	9,492,694	-	2021-2023
Социете Генерал Франција	-	11,760,936	-	2023 год.
Вкупно гаранции	1,680,501	30,576,129	-	
Вкупно во (000) МКД	3,566,865			
Вкупно во ЕУР	57,815,423			

Гаранциите издадени од страна на НЛБ Банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит на износ од 20,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има искористено 7,383,165 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 35б).

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит од 2016 година на износ од 30,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има искористено 28,141,282 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 35б).

Гаранциите издадени од страна на Охридска банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит на износ од 18,500,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има искористено 10,530,041 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 35б).

Друштвото има склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит со Халк Банка АД Скопје на износ од 10,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото нема изложеност спрема оваа банка. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени меници.

Друштвото има склучен договор за издавање на гаранција за добро извршување со Социете Генерал банка од Франција на износ од 11,760,936 ЕУР. Гаранцијата има рок на важење до 2023 година.

Вкупната изложеност на Друштвото спрема банките по основ на искористени банкарски гаранции со состојба на 31 декември 2020 година изнесува 3,566,865 илјади МКД или 58 милиони Евра.

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

б) Дадени хипотеки на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување на плаќање спрема следните банки за следните преземени обврски:

Хипотекарен доверител	Објект/Имот	Обезбедување за:
НЛБ Банка АД Скопје	Терм. Делчево (2 ред) Хотел Охрид (1 ред) Адм. зграда Битола (1 ред) Адм. Зграда Скопје (2 ред) Управна зграда и маш.раб. М.Каменица Хотел Скопје(2 ред) Опрема и инвентар Возила и градежни машини	Договор за рамковен револволинг кредит лимит од 20,000,000 ЕУР со НЛБ Банка АД Скопје
Комерцијална Банка АД Скопје	Адм. зграда Битола Адм. Зграда Скопје Стопански комплекс М.Каменица Хотел Скопје Хотел Охрид Деловен објект Делчево Деловна опрема, градежна опрема и градежна механизација (1 ред) Три бланко сопствени акцептирани меници уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула	Договор за рамковен револвинг кредит лимит од 30,000,000 ЕУР
Охридска Банка АД Охрид	Градежна опрема	Договор за кредитна линија од 18,500,000 ЕУР

Проценетата вредност на заложениот имот и опрема се утврдени од страна на банките доверители.

в) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2020 година изнесува 114,241 илјади МКД (2019: 121,088 илјади МКД) и претставуваат тужби по разни основи (од добавувачи, тужби за надомест на штети и останато). Менаџментот на Друштвото смета дека не постојат значајни идни обврски од овие судски спорови, така што од овие спорови не се очекуваат значајни идни одливи на средства.

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

в) Судски спорови (продолжува)

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2020 година изнесува 175,986 илјади МКД (2019: 413,704 илјади МКД) и во главно претставуваат тужби поради ненаплатени побарувања за извршени работи. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

36. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

	31 декември 2020 година	
	<u>Побарувања</u>	<u>Обврски</u>
Побарувања и обврски од:		
Хотел Гранит Охрид	18,623	8,382
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	2,240	49
Гранмак Виена	-	25,592
Гранмак Германија	36,835	-
Подружница Гранит Бања Лука	23,370	422,095
Гранит ДОО Бања Лука	2,360	-
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	83,428	456,118
Нето побарувања/обврски	(372,690)	-
	31 декември 2019 година	
	<u>Побарувања</u>	<u>Обврски</u>
Побарувања и обврски од:		
Хотел Гранит Охрид	10,105	6,742
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	5,077	60
Гранмак Виена	-	12,621
Гранмак Германија	27,391	-
Подружница Гранит Бања Лука	496,554	914,051
Гранит ДОО Бања Лука	2,360	-
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	541,487	933,474
Нето побарувања/обврски	(391,987)	-

37. ФИНАНСИСКИ НАЕМИ

Идните плаќања за наеми според финансиските наеми се како што следува:

	2020	2019
	<u>(000) МКД</u>	<u>(000) МКД</u>
Во рок од една година	31	31
По една година, но не повеќе од пет години	-	-
	31	31

38. НАСТАНИ ПО ДАТУМ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Глобалната пандемија предизвикана од новиот коронавирус (КОВИД 19), која беше прогласена од стана на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2020 година, со значителен број на случаи. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека пандемијата има влијание врз работењето на Друштвото и резултатите од работењето, но не и на ликвидноста и солвентноста на Друштвото.

Со оглед на фактот дека пандемијата сеуште не е завршена, врз основа на досегашното искуство, раководството смета дека и во иднина пандемијата ќе има влијание врз работењето, остварените резултати, но не и на ликвидноста и солвентноста на Друштвото. Влијанието во овој момент не е практично да се процени со оглед дека развојот на настаните е крајно непредвидлив, а исто така неможат да се предвидат и мерките од здравствен и економски карактер, кои би ги донеле властите или регулаторните тела, заради ублажување на ефектите од пандемијата.

39. РАЗЛИКИ ПОМЕГУ ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Како резултат на различниот начин начинот на прикажување на одредени ставки во годишната сметка и финансиските извештаи се појавуваат следните разлики:

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Вкупни средства според биланс на состојба во Годишна сметка	7,876,055	8,989,686
Пребивање на побарувања со обврски од странски РЕ	(6,979)	(36,730)
Пребивање на побарувања за авансни фактури со незаработени приходи во ПВР	(576,838)	(895,598)
Пребивање на обврски за авансни фактури со трошоци од АВР	(113,775)	(122,526)
Останати пребивања	10	(23,886)
Вкупни средства според Извештај за финансиска состојба	7,178,473	7,910,946